Research Fund for Coal & Steel

Instytut Techniki Budowlanej

Oddziaływanie membranowe w projektowaniu na warunki pożarowe płyt zespolonych z pełnymi i ażurowymi belkami stalowymi – Waloryzacja

Uproszczona metoda projektowania

Praca naukowa finansowana ze środków finansowych na naukę w roku 2012 przyznanych na realizację projektu międzynarodowego współfinansowanego

Cel metody projektowania

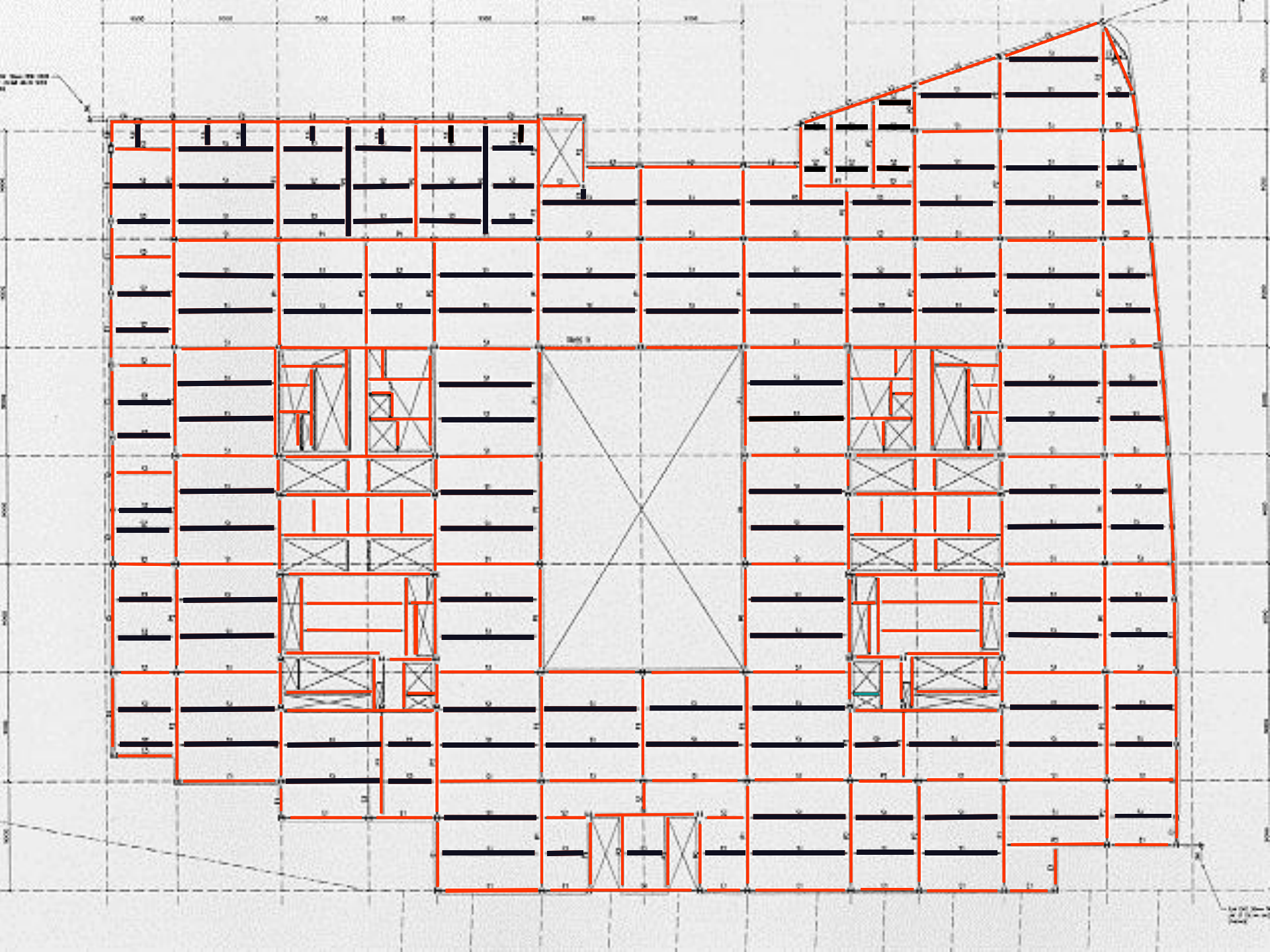

Plan prezentacji

- **Zachowanie mechaniczne stropów zespolonych w warunkach pożarowych**
- **Uproszczona metoda projektowania zbrojonych płyt betonowych w temperaturze 20 °C**
  - **Model płyty stropowej**
  - **Mechanizmy zniszczenia**
- **Uproszczona metoda projektowania stropów zespolonych w podwyższonej temperaturze**
  - **Rozszerzenie na warunki pożarowe**
  - **Efekt membranowy w podwyższonej temperaturze**
  - **Wpływ belek nieobciążonych**
  - **Projektowanie belek zabezpieczonych**

Zachowanie mechaniczne stropów zespolonych

Uproszczona metoda projektowania w temperaturze 20°C

Uproszczona metoda projektowania w temperaturze podwyższonej

- **Tradycyjna metoda projektowania**

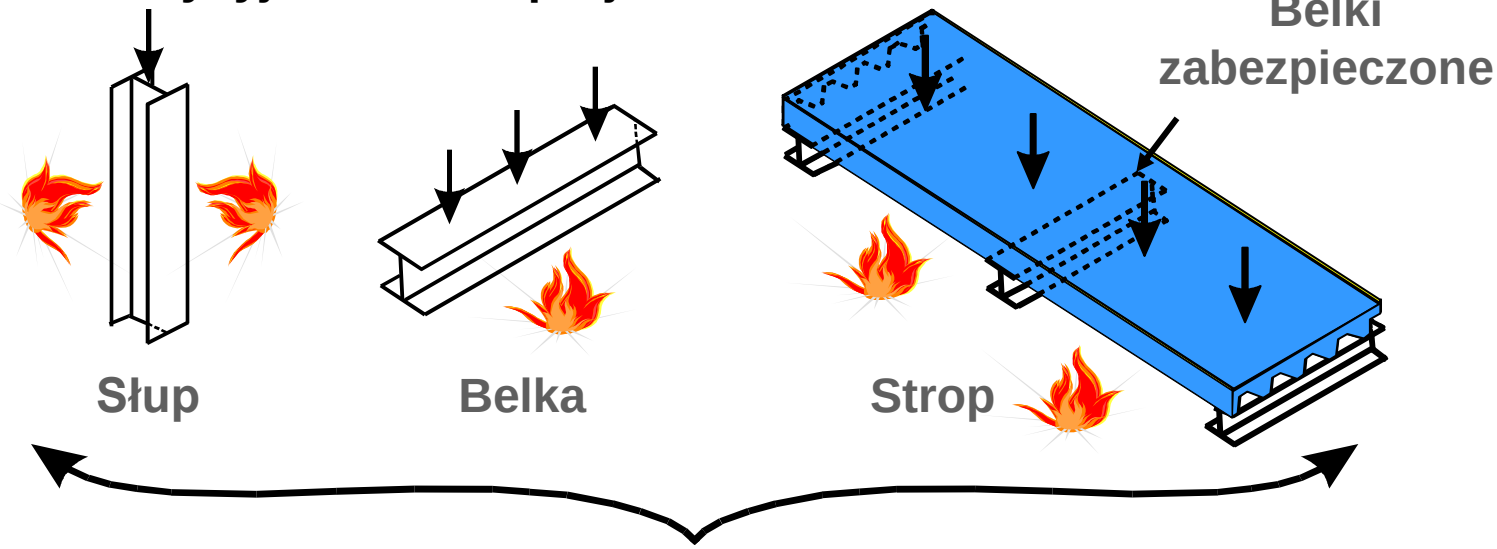

Istniejące metody projektowania zakładają, że elementy izolowane będą zachowywać się w podobny sposób w rzeczywistych budynkach

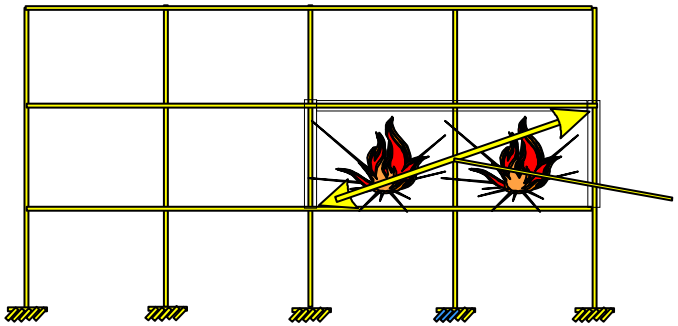

Zachowanie mechaniczne stropów zespolonych

Zachowanie mechaniczne stropów zespolonych

Uproszczona metoda projektowania w temperaturze 20°C

Uproszczona metoda projektowania w temperaturze podwyższonej

- **Rzeczywiste zachowanie stropów zespolonych ze stalową siatką zbrojeniową w płycie betonowej**

Przyrost temperatury podczas pożaru

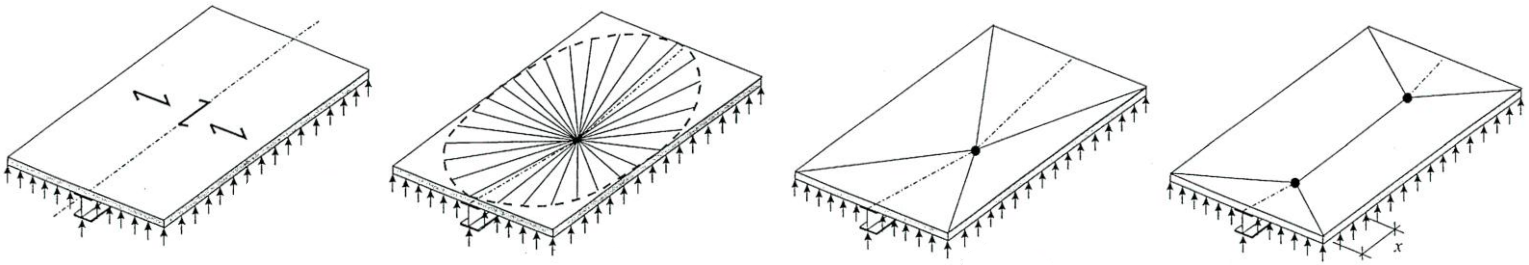

(a) **(b)** **(c)** **(d)**

Proste zginanie → **Działanie efektu membranowego**

Uproszczona metoda projektowania w temperaturze 20 °C

Zachowanie mechaniczne stropów zespolonych

Uproszczona metoda projektowania w temperaturze 20°C

Uproszczona metoda projektowania w temperaturze podwyższonej

- **Metodę rozwinął profesor Colin Bailey (University of Manchester)**

  wcześniej związany z

  Building Research Establishment (BRE)

Projektowanie z uwzględnieniem oddziaływania membranowego w warunkach pożaru

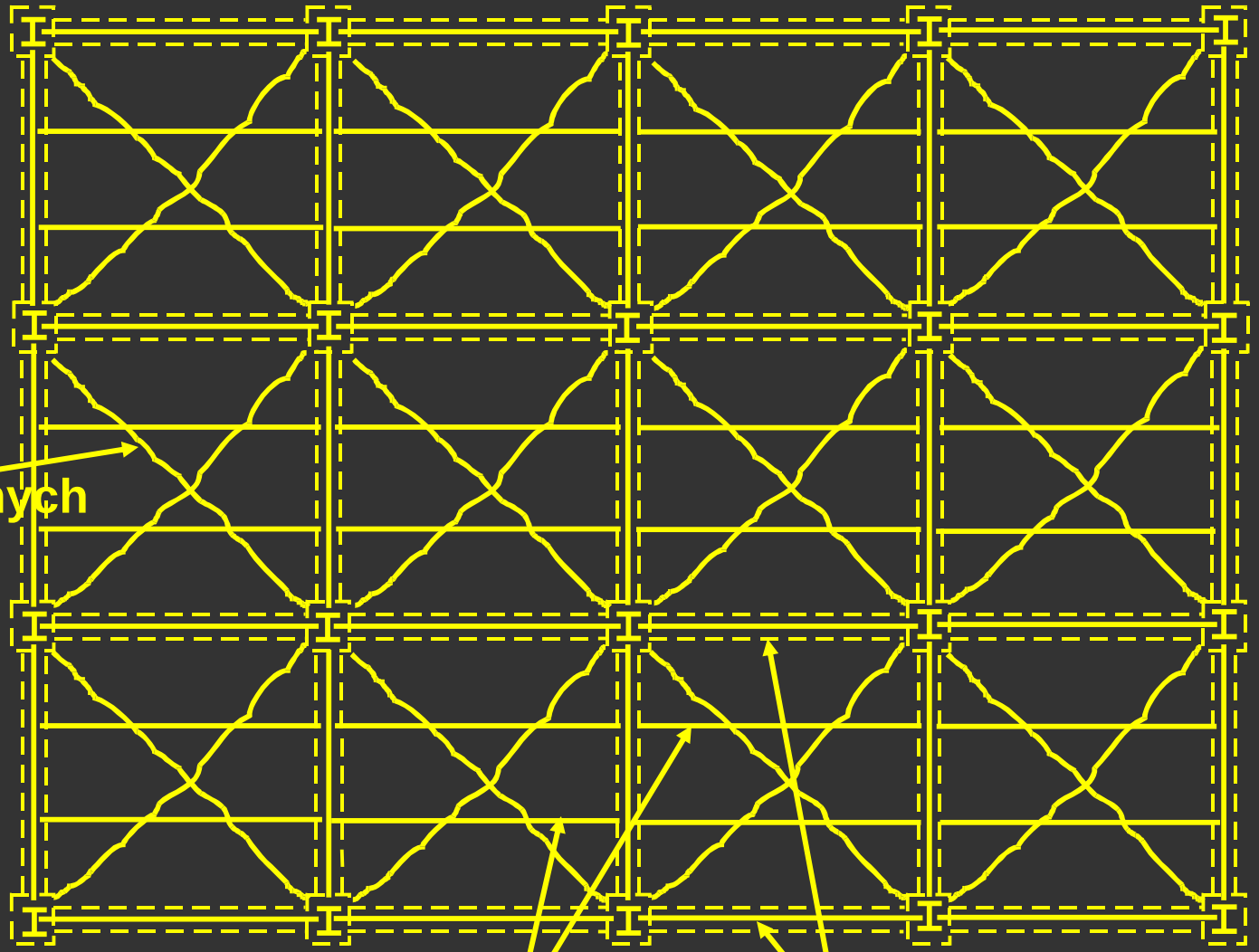

Uproszczona metoda projektowania w temperaturze 20 °C

Zachowanie mechaniczne stropów zespolonych

Uproszczona metoda projektowania w temperaturze 20°C

Uproszczona metoda projektowania w temperaturze podwyższonej

- **Płyta stropowa z 4 krawędziami bez możliwości pionowego przesuwu** (Linie załomów plastycznych) – z możliwością przesuwu w poziomie – bardzo ostrożne założenie

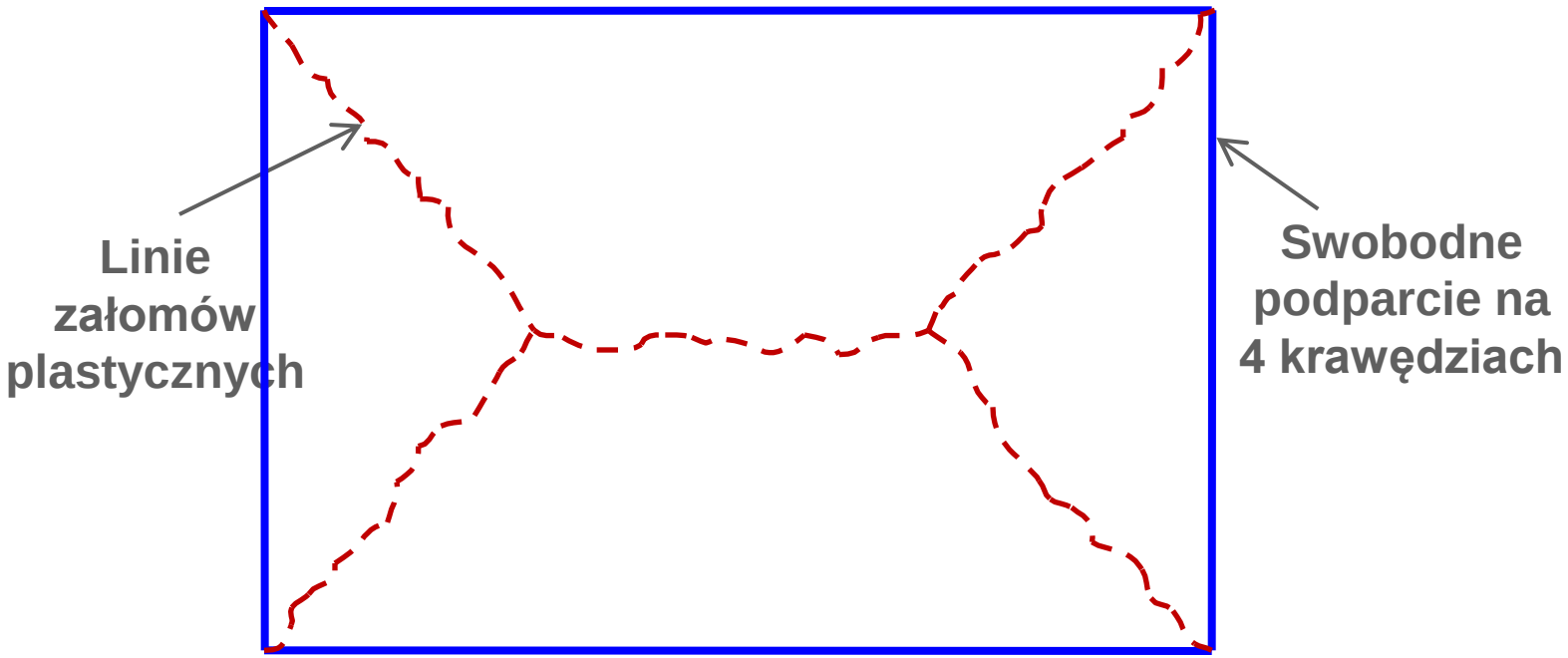

Uproszczona metoda projektowania w temperaturze 20 °C

Zachowanie mechaniczne stropów zespolonych

Uproszczona metoda projektowania w temperaturze 20°C

Uproszczona metoda projektowania w temperaturze podwyższonej

- **Model płyty stropowej**
  - **Efekt membranowy powoduje podwyższenie nośności w liniach załomów**

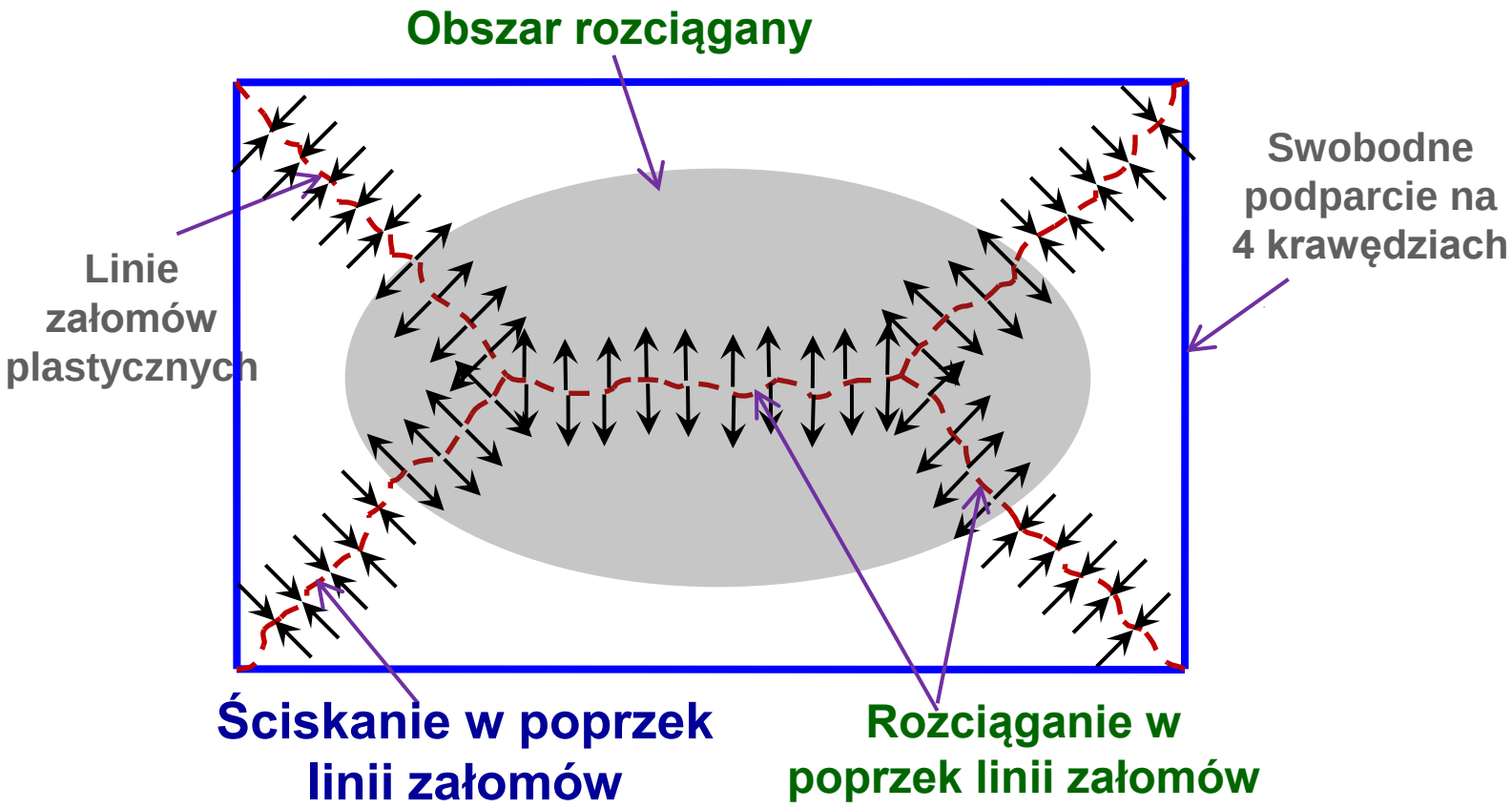

Zachowanie mechaniczne stropów zespolonych

Uproszczona metoda projektowania w temperaturze 20°C

Uproszczona metoda projektowania w temperaturze podwyższonej

- **Siły membranowe wzdłuż plastycznych linii załomów (1)**

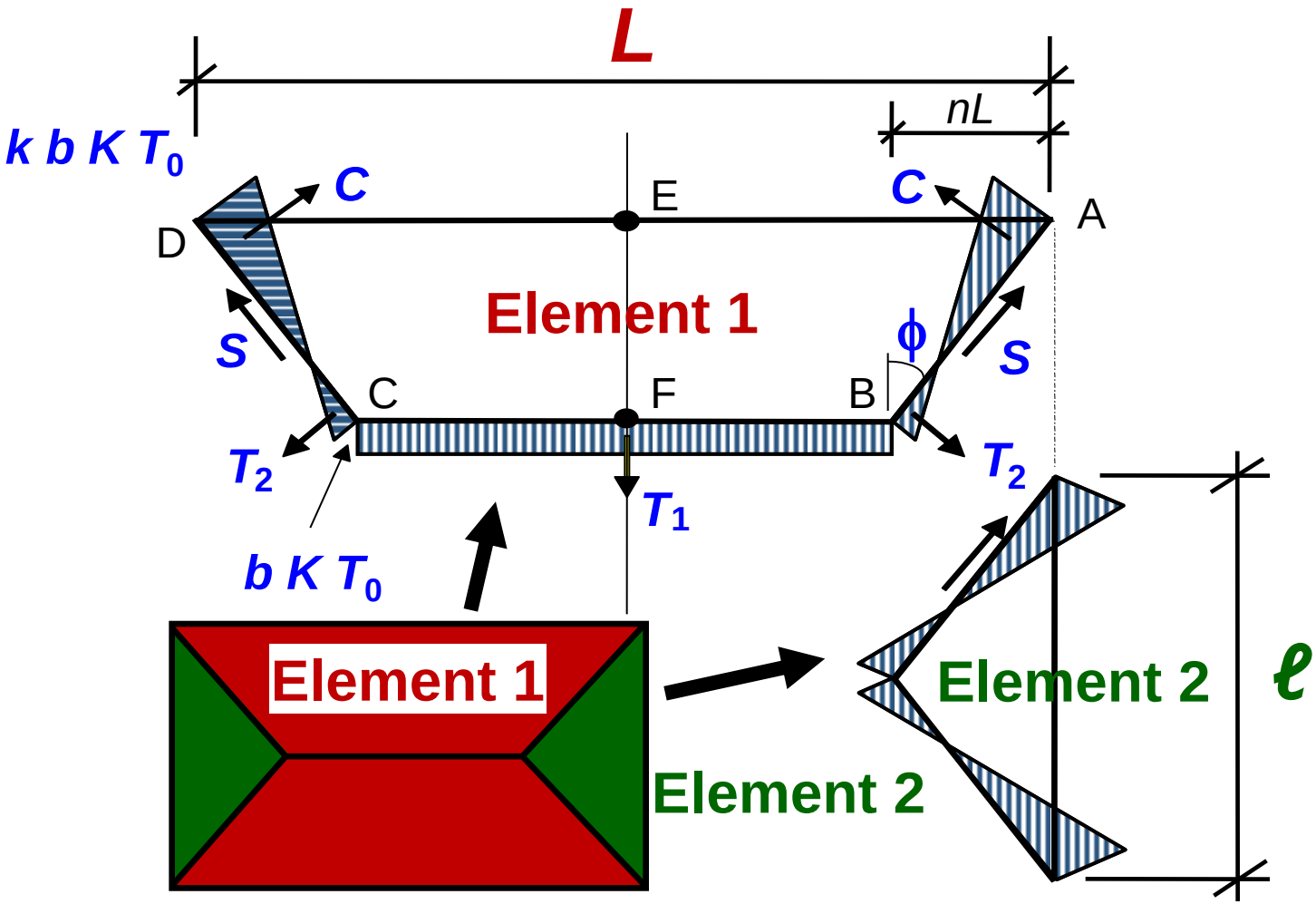

Uproszczona metoda projektowania w temperaturze 20 °C

Zachowanie mechaniczne stropów zespolonych

Uproszczona metoda projektowania w temperaturze 20°C

Uproszczona metoda projektowania w temperaturze podwyższonej

- **Siły membranowe wzdłuż plastycznych linii załomów (2)**

k, b	parametry definiujące wielkość sił membranowych,
n	współczynnik pochodzący z teorii plastycznych linii załomów,
K	stosunek zbrojenia krótszego przęsła do zbrojenia dłuższego przęsła,
T_0	zbrojenie na jednostkę szerokości w dłuższym przęśle,
T_1, T_2, C, S	wynikowe siły membranowe wzdłuż plastycznych linii załomów.

Uproszczona metoda projektowania w temperaturze 20 °C

Zachowanie mechaniczne stropów zespolonych

Uproszczona metoda projektowania w temperaturze 20°C

Uproszczona metoda projektowania w temperaturze podwyższonej

- **Wpływ oddziaływania membranowego (1)**
  - **Element 1**

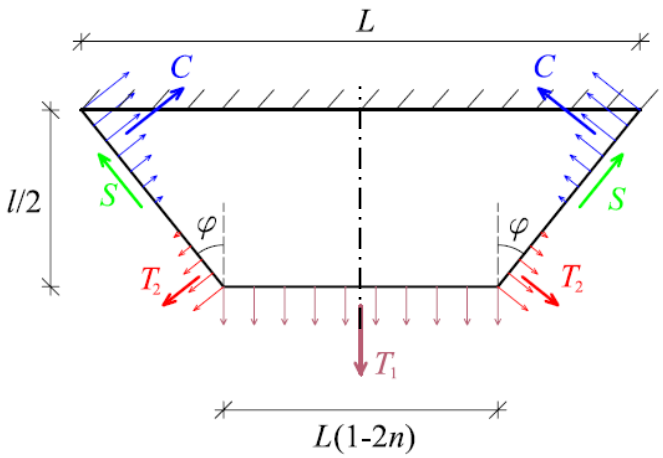

Widok w płaszczyźnie na wynikowe siły membranowe

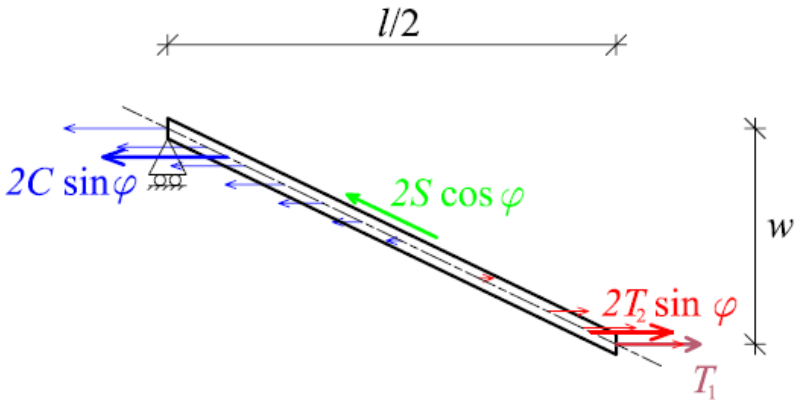

Widok z boku na wynikowe siły membranowe przy ugięciu równym *w*

Uproszczona metoda projektowania w temperaturze 20 °C

Zachowanie mechaniczne stropów zespolonych

Uproszczona metoda projektowania w temperaturze 20°C

Uproszczona metoda projektowania w temperaturze podwyższonej

- **Wpływ oddziaływania membranowego (2)**
  - **Element 2**

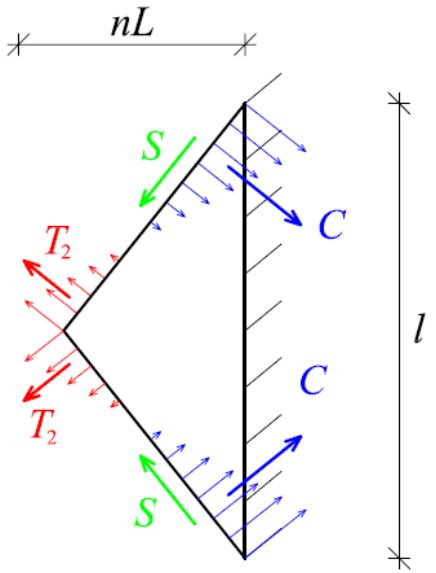

Widok w płaszczyźnie na wynikowe siły membranowe

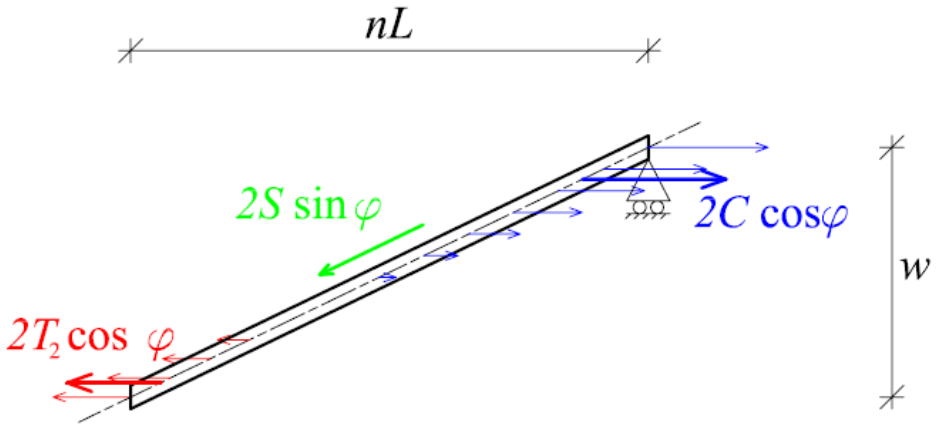

Widok z boku na wynikowe siły membranowe przy ugięciu równym *w*

Uproszczona metoda projektowania w temperaturze 20 °C

Zachowanie mechaniczne stropów zespolonych

Uproszczona metoda projektowania w temperaturze 20°C

Uproszczona metoda projektowania w temperaturze podwyższonej

- **Wpływ oddziaływania membranowego (3)**
  - **Współczynnik wzmocnienia dla każdego elementu**

$$e_{i,\ i=1,2} = \begin{cases} e_{im}: \text{wzmocnienie wywołane siłami membranowymi w elemencie i} \\ + \\ e_{ib}: \text{wzmocnienie spowodowane wpływem sił w płaszczyźnie na nośność przy zginaniu} \end{cases}$$

  - **Całkowite wzmocnienie**

$$e = e_1 - \frac{e_1 - e_2}{1 + 2\mu a^2}$$

gdzie:

μ jest współczynnikiem ortotropii zbrojenia

a jest stosunkiem boków płyty = L/ℓ

Uproszczona metoda projektowania w temperaturze 20 °C

Zachowanie mechaniczne stropów zespolonych

Uproszczona metoda projektowania w temperaturze 20°C

Uproszczona metoda projektowania w temperaturze podwyższonej

- **Wpływ oddziaływania membranowego (4)**

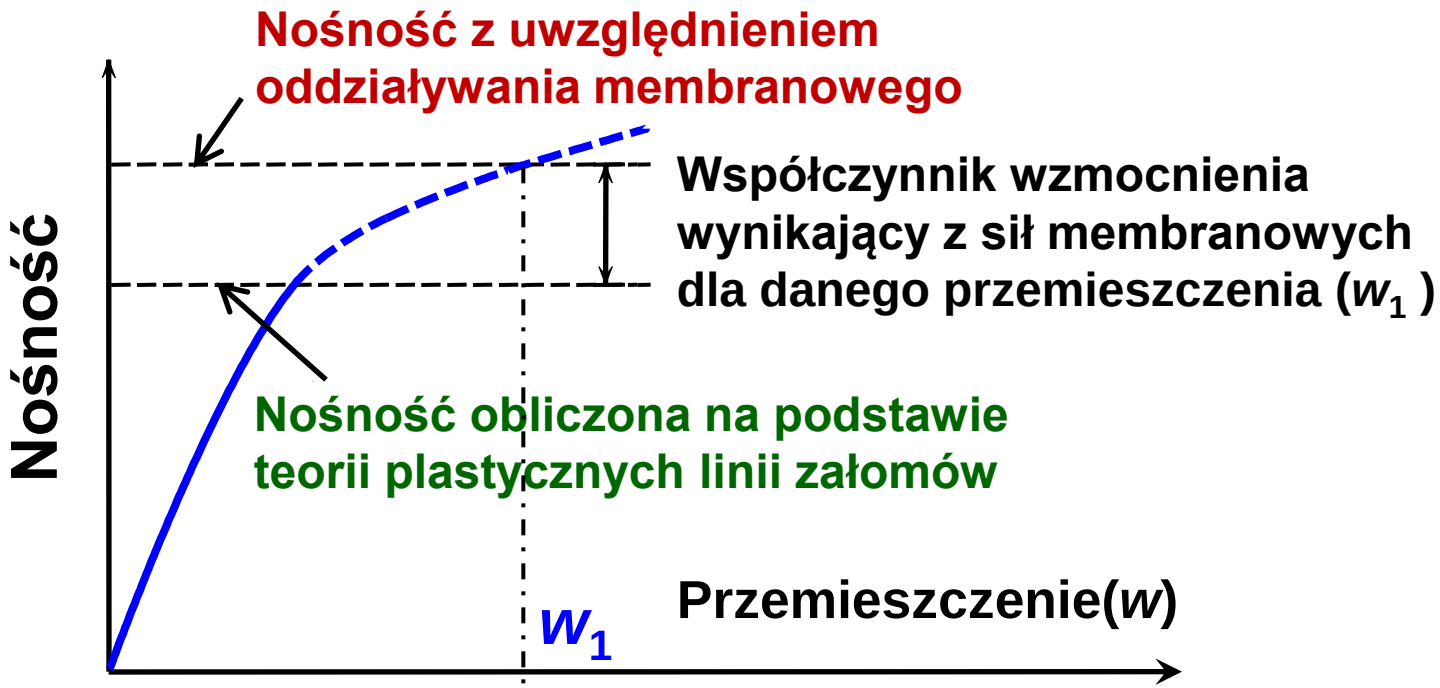

Uproszczona metoda projektowania w temperaturze 20 °C

Zachowanie mechaniczne stropów zespolonych

Uproszczona metoda projektowania w temperaturze 20°C

Uproszczona metoda projektowania w temperaturze podwyższonej

- **Mechanizmy zniszczenia** (zniszczenie przy rozciąganiu zbrojenia)

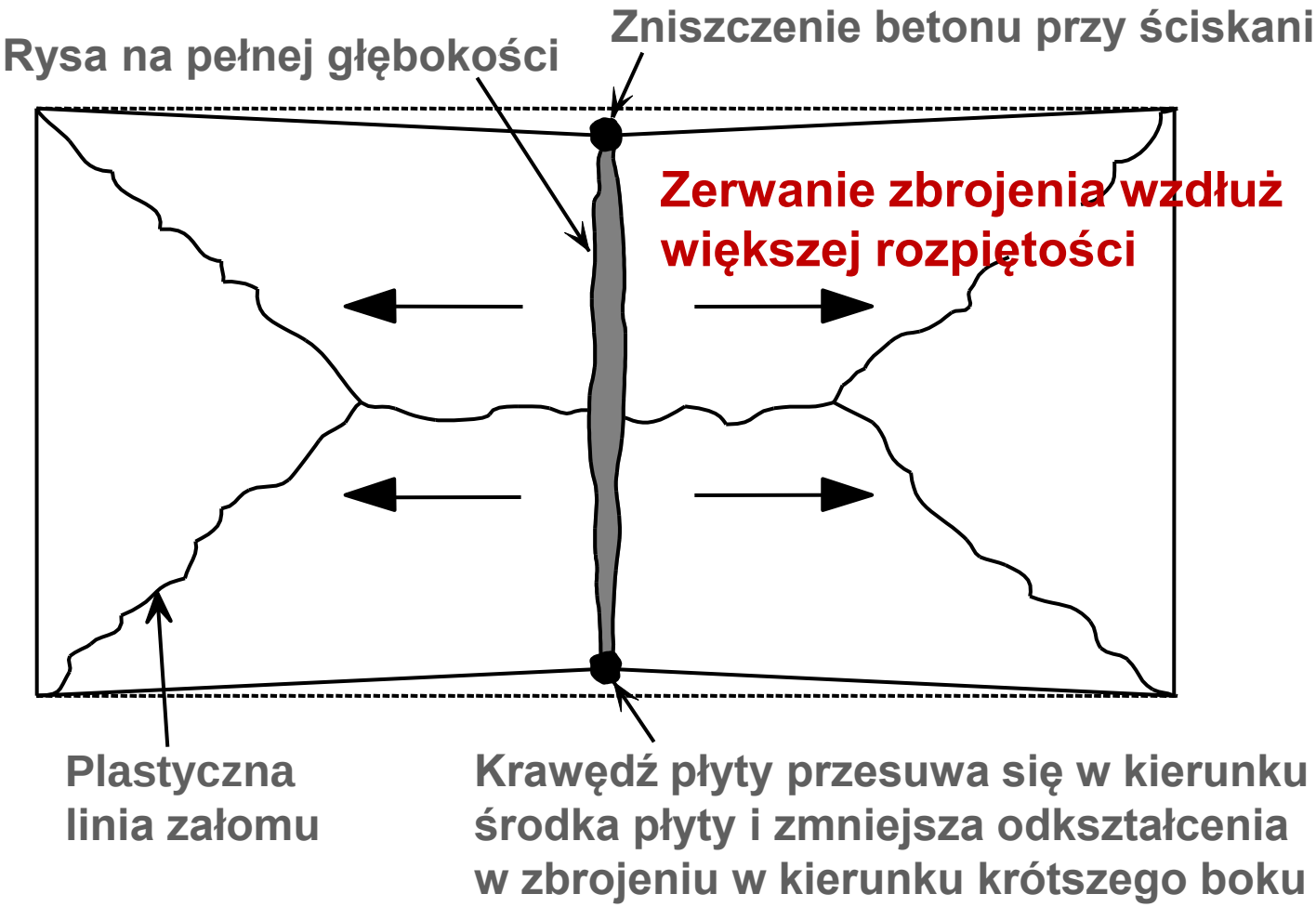

Uproszczona metoda projektowania w temperaturze 20 °C

Zachowanie mechaniczne stropów zespolonych

Uproszczona metoda projektowania w temperaturze 20°C

Uproszczona metoda projektowania w temperaturze podwyższonej

- **Mechanizmy zniszczenia** (zniszczenie przy ściskaniu betonu)
  - **Bardziej prawdopodobny w przypadku mocnej siatki zbrojeniowej**

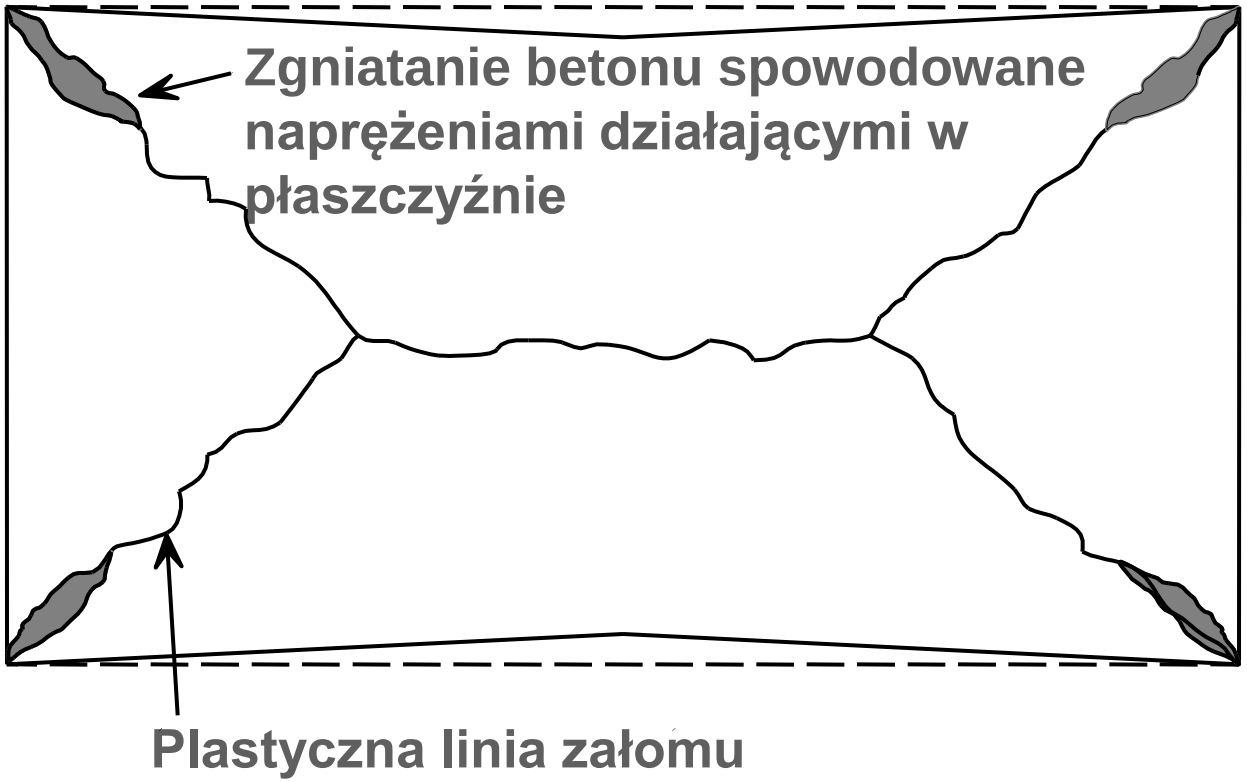

Uproszczona metoda projektowania w temperaturze 20 °C

Zachowanie mechaniczne stropów zespolonych

Uproszczona metoda projektowania w temperaturze 20°C

Uproszczona metoda projektowania w temperaturze podwyższonej

- **Mechanizmy zniszczenia** (wyniki doświadczalne)

Zniszczenia przy rozciąganiu zbrojenia

Zniszczenie przy ściskaniu betonu

Uproszczona metoda projektowania w temperaturze podwyższonej

Zachowanie mechaniczne stropów zespolonych

Uproszczona metoda projektowania w temperaturze 20°C

Uproszczona metoda projektowania w temperaturze podwyższonej

- **Model płyty stropowej w podwyższonej temperaturze (1)**
  - **Oparty na tym samym modelu jak dla temperatury otoczenia**
  - **Uwzględnia wpływ temperatury na właściwości materiałowe**

Zachowanie mechaniczne stropów zespolonych

Uproszczona metoda projektowania w temperaturze 20°C

Uproszczona metoda projektowania w temperaturze podwyższonej

Swobodne ugięcie płyty betonowej

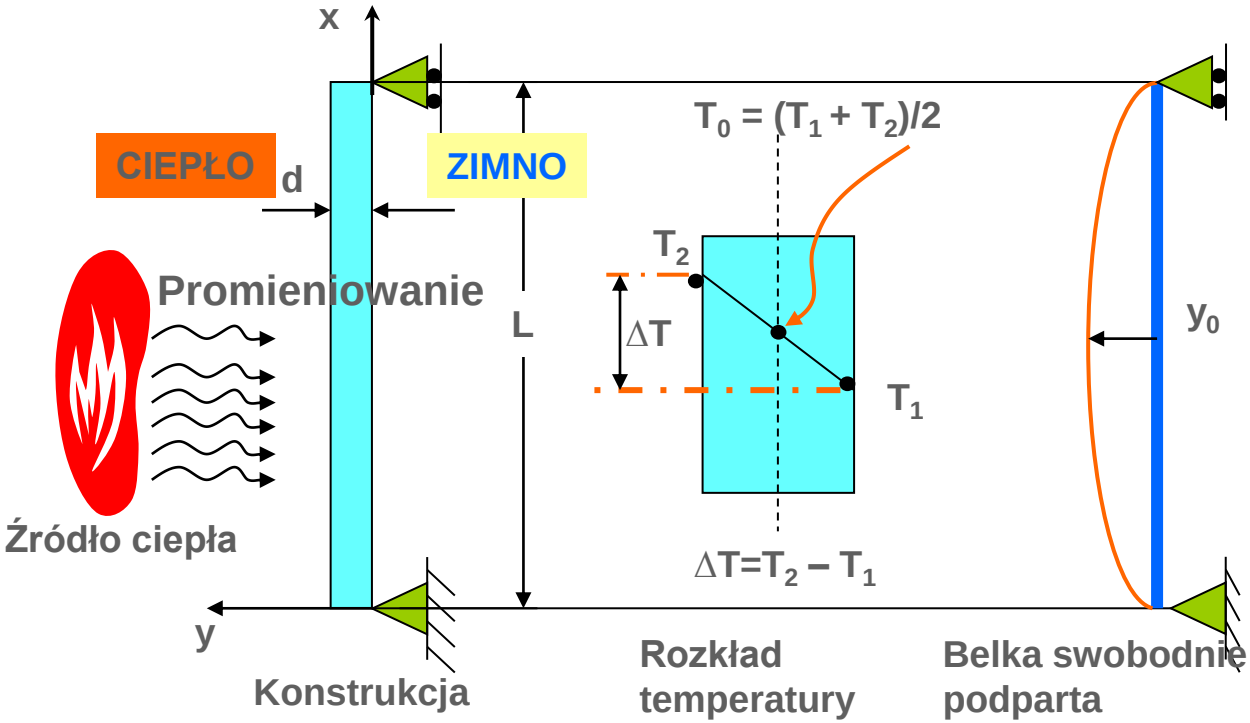

Belka swobodnie podparta $$y = \frac{\alpha L^2}{8}\frac{(T_2 - T_1)}{d}$$

Wspornik $$y = \frac{\alpha L^2}{2}\frac{(T_2 - T_1)}{d}$$

Ugięcie spowodowane jest Różnicą Temperatur $\Delta T = T_2 - T_1$ lub Gradientem $\Delta T/d$

Uproszczona metoda projektowania w temperaturze podwyższonej

Zachowanie mechaniczne stropów zespolonych

Uproszczona metoda projektowania w temperaturze 20°C

Uproszczona metoda projektowania w temperaturze podwyższonej

- **Model płyty stropowej w podwyższonej temperaturze (2)**
  - **Uwzględnia wygięcie termiczne wynikające z gradientu temperatury po grubości płyty, które jest równe:**

$$w_\theta = \frac{\alpha (T_2 - T_1) \ell^2}{19{,}2\, h}$$

gdzie:

h jest efektywną grubością płyty

ℓ jest krótszą rozpiętością płyty

α jest współczynnikiem rozszerzalności termicznej betonu

Dla betonu lekkiego przyjmuje się wartość z EN 1994-1-2

$\alpha_{LWC} = 0{,}8 \times 10^{-5}\ °K^{-1}$

Dla betonu zwykłego przyjmuje się konserwatywną wartość

$\alpha_{NWC} = 1{,}2 \times 10^{-5}\ °K^{-1} < 1{,}8 \times 10^{-5}\ °K^{-1}$ (EN 1994-1-2)

T_2 jest temperaturą dolnej powierzchni płyty (strona nagrzewana)

T_1 jest temperaturą górnej powierzchni płyty (strona nienagrzewana)

Uproszczona metoda projektowania w temperaturze podwyższonej

Zachowanie mechaniczne stropów zespolonych

Uproszczona metoda projektowania w temperaturze 20°C

Uproszczona metoda projektowania w temperaturze podwyższonej

- **Model płyty stropowej w podwyższonej temperaturze (3)**
  - **Zakładając mechaniczne średnie odkształcenie przy naprężeniu równym połowie granicy plastyczności w temperaturze otoczenia**
  - **Ugięcie płyty na podstawie parabolicznego kształtu ugiętej płyty wynikającego z poprzecznego obciążenia:**

$$w_\varepsilon = \sqrt{\left(\frac{0{,}5\, f_{sy}}{E_s}\right)\frac{3L^2}{8}} \le \frac{\ell}{30}$$

gdzie:

E_s jest modułem sprężystości zbrojenia w temperaturze 20°C

f_{sy} jest granicą plastyczności zbrojenia w temperaturze 20°C

L jest dłuższą rozpiętością płyty

Uproszczona metoda projektowania w temperaturze podwyższonej

Zachowanie mechaniczne stropów zespolonych

Uproszczona metoda projektowania w temperaturze 20°C

Uproszczona metoda projektowania w temperaturze podwyższonej

- **Model płyty stropowej w podwyższonej temperaturze (4)**
  - **Zatem, maksymalne ugięcie płyty stropowej jest równe:**

$$w = \frac{\alpha(T_2 - T_1)\ell^2}{19{,}2\,h} + \sqrt{\left(\frac{0{,}5\,f_{sy}}{E_s}\right)\frac{3L^2}{8}}$$

  - **Jednakże, maksymalne ugięcie płyty stropowej jest ograniczane do:**

$$w < \frac{\alpha\left(T_2 - T_1\right)l^2}{19{,}2h} + l/30$$

$$w \le \frac{L+\ell}{30}$$

Uproszczona metoda projektowania w temperaturze podwyższonej

Zachowanie mechaniczne stropów zespolonych

Uproszczona metoda projektowania w temperaturze 20°C

Uproszczona metoda projektowania w temperaturze podwyższonej

- **Konserwatywność modelu płyty stropowej w podwyższonej temperaturze**
  - **Zakłada się zrywanie zbrojenia nad podporami**
  - **Oszacowane pionowe przemieszczenia powodowane krzywizną termiczną są niedoszacowane w porównaniu z wartościami teoretycznymi**
  - **Krzywizna termiczna jest obliczana na podstawie krótszej rozpiętości płyty**
  - **Wszelkie dodatkowe przemieszczenia pionowe wywołane ograniczoną rozszerzalnością termiczną w wyboczonej płycie są pomijane**
  - **Pomijany jest wpływa stalowego deskowania**
  - **Wzrost ciągliwości siatki ze wzrostem temperatury jest pomijany**

Uproszczona metoda projektowania w temperaturze podwyższonej

Zachowanie mechaniczne stropów zespolonych

Uproszczona metoda projektowania w temperaturze 20°C

Uproszczona metoda projektowania w temperaturze podwyższonej

- **Nośność płyty stropowej dla modelu wzmocnionego wskutek obecności niezabezpieczonych belek stalowych (1)**
  - **Działanie łańcuchowe belek niezabezpieczonych jest pomijane**
  - **Nośność na zginanie niezabezpieczonych belek jest brana pod uwagę przy następujących założeniach:**
    - Swobodne podparcie na obu końcach
    - Nagrzewanie przekroju stalowego obliczone zgodnie z p. 4.3.4.2 EN 1994-1-2, z uwzględnieniem efektu cienia
    - Właściwości termiczne i mechaniczne zarówno stali jak i betonu według EN 1994-1-2

Zachowanie mechaniczne stropów zespolonych

Uproszczona metoda projektowania w temperaturze 20°C

Uproszczona metoda projektowania w temperaturze podwyższonej

- **Nośność płyty stropowej dla modelu wzmocnionego wskutek obecności niezabezpieczonych belek stalowych (2)**
  - **Zwiększenie nośności od niezabezpieczonych belek jest równe:**

$$\frac{8M_{Rd,fi}}{L^2}\frac{1+n_{ub}}{\ell}$$

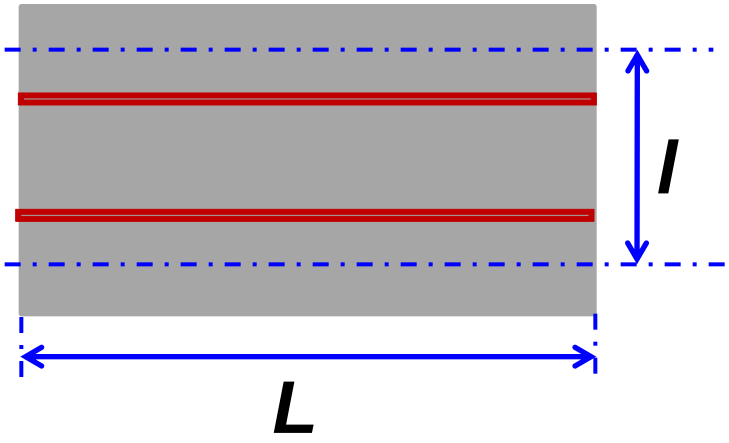

gdzie:

n_{ub} jest liczbą niezabezpieczonych belek

$M_{Rd,fi}$ jest nośnością na zginanie każdej z niezabezpieczonych belek zespolonych

Uproszczona metoda projektowania w temperaturze podwyższonej

Zachowanie mechaniczne stropów zespolonych

Uproszczona metoda projektowania w temperaturze 20°C

Uproszczona metoda projektowania w temperaturze podwyższonej

- **Obliczenia temperatury płyty zespolonej**
  - **Na podstawie zaawansowanych modeli obliczeniowych**
    - 2D metoda różnic skończonych
    - Właściwości termiczne materiałów według EN 1994-1-2 zarówno dla stali jak i dla betonu
    - Efekt cienia w odniesieniu do płyty zespolonej jest brany pod uwagę

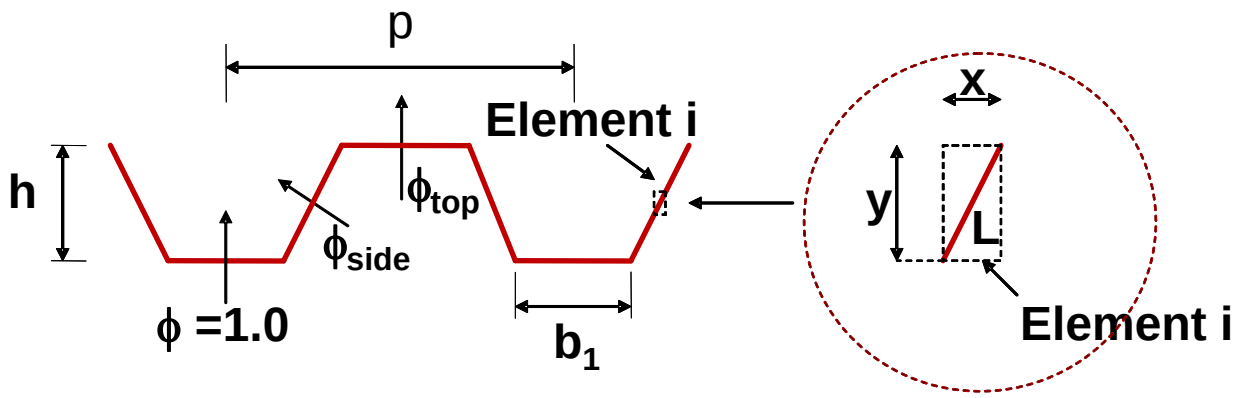

Uproszczona metoda projektowania w temperaturze podwyższonej

Zachowanie mechaniczne stropów zespolonych

Uproszczona metoda projektowania w temperaturze 20°C

Uproszczona metoda projektowania w temperaturze podwyższonej

- **Nośność zabezpieczonych belek obwodowych**
  - **Plastyczne zachowanie się płyty na podstawie wytrzymałości belek**
  - **Obciążenie w warunkach pożaru**
    - Dodatkowe obciążenie belek zabezpieczonych
  - **Metoda uproszczona obliczenia temperatury krytycznej (EN 1994-1-2)**

Uproszczona metoda projektowania w temperaturze podwyższonej

Zachowanie mechaniczne stropów zespolonych

Uproszczona metoda projektowania w temperaturze 20°C

Uproszczona metoda projektowania w temperaturze podwyższonej

- **Nośność zabezpieczonych belek obwodowych na podstawie teorii plastyczności**

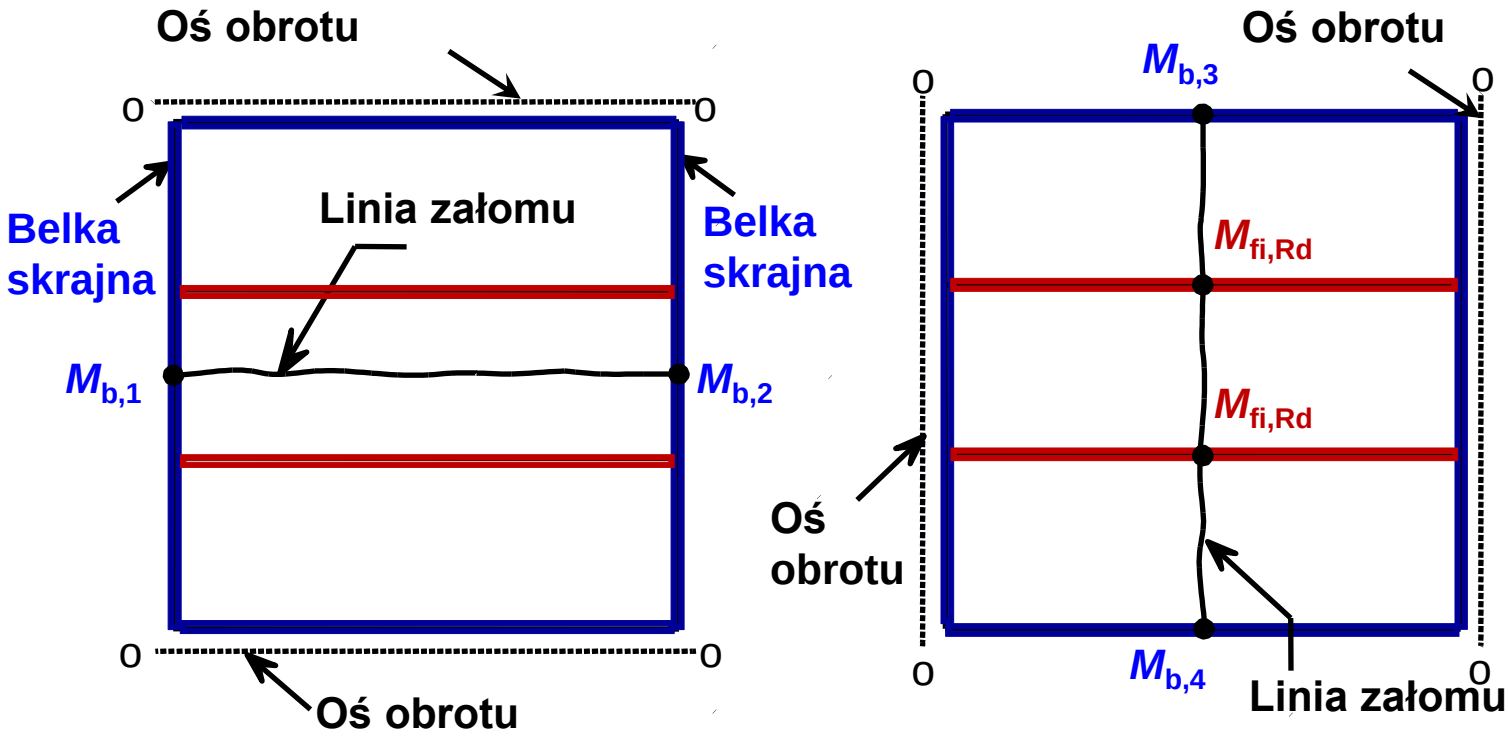

Weryfikacja w badaniach

Zachowanie mechaniczne stropów zespolonych

Uproszczona metoda projektowania w temperaturze 20°C

Uproszczona metoda projektowania w temperaturze podwyższonej

7 badań w pełnej skali – Cardington

1 badanie w dużej skali – BRE (w warunkach normalnych lecz symulowane na warunki pożarowe)

10 badań w warunkach normalnych przeprowadzonych w latach 1960/1970

15 w małej skali przeprowadzone przez Sheffield University w 2004

44 badania w małej skali, w warunkach normalnych i w warunkach pożarowych przeprowadzone przez University of Manchester

Badania ogniowe FRACOF i COSSFIRE (wg krzywej ISO)

Badania w pełnej skali przeprowadzone przez Ulster University w 2010

Projektowanie i zachowanie się betonowych płyt stropowych w badaniach w małej skali

Zachowanie mechaniczne stropów zespolonych

Uproszczona metoda projektowania w temperaturze 20°C

Uproszczona metoda projektowania w temperaturze podwyższonej

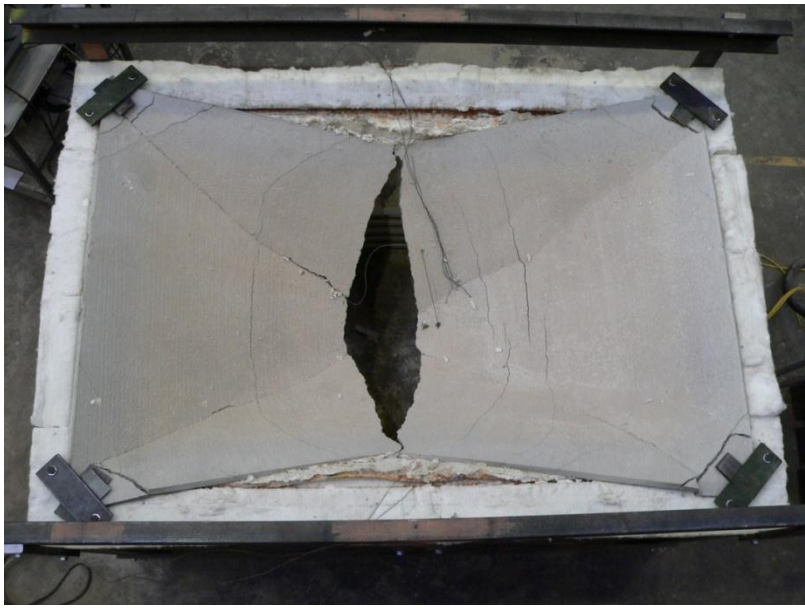

22 badania w warunkach normalnych i 22 identyczne próby ogniowe (siatki zbrojeniowe zarówno ze stali węglowej (MS) jak i nierdzewnej (SS))

Korzyści z zastosowania metody

Zachowanie mechaniczne stropów zespolonych

Uproszczona metoda projektowania w temperaturze 20°C

Uproszczona metoda projektowania w temperaturze podwyższonej

40 do 55% belek może pozostać niezabezpieczonymi, umieszczając zabezpieczeni gdzie wymagane

Dostępne materiały

Zachowanie mechaniczne stropów zespolonych

Uproszczona metoda projektowania w temperaturze 20°C
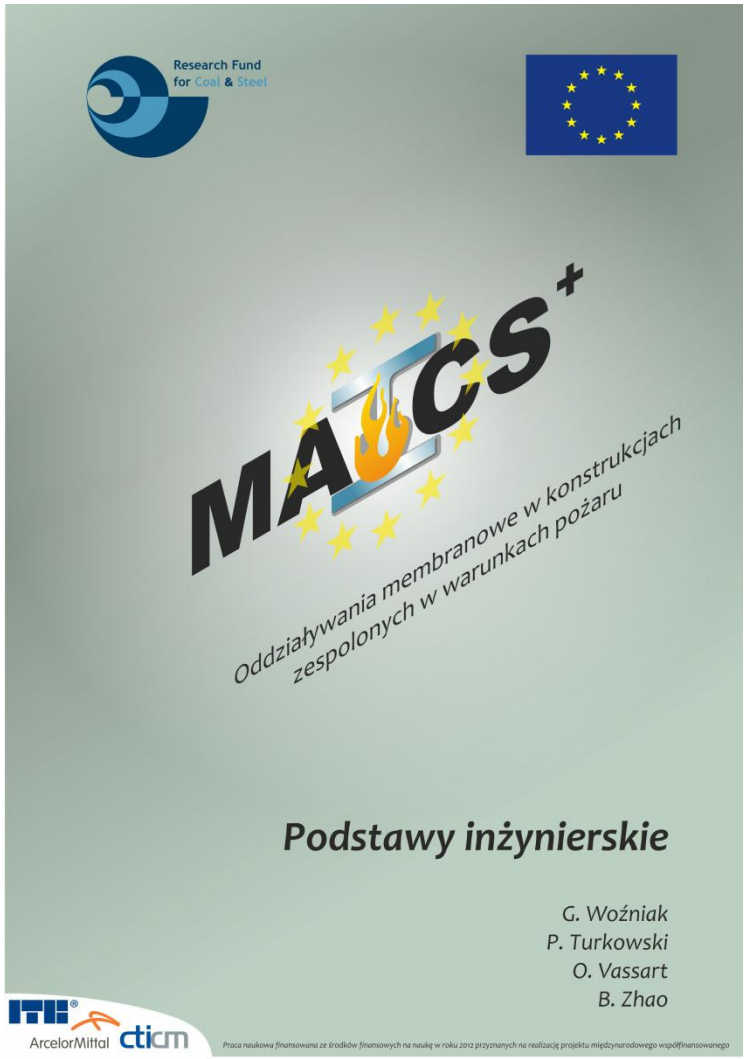
Uproszczona metoda projektowania w temperaturze podwyższonej